

VEENE KEELE AINEKAVA (B-võõrkeel)

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Õpilane:

- 1) saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes.

Õppeaine kirjeldus

B-võõrkeele kui teise omandatava võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma suhtlemisvõimalusi ja kultuurilist silmaringi, tagab juurdepääsu teadmiskallikale ning loob eeldused vahetuks suhtlemiseks, toetab edasisi õpinguid ja tegevust ühiskonnas.

Oluline on erinevate keelte üksteist toetav ja väärtustav õpetamine, aga eriti seoste nägemine Avõõrkeelega. A-võõrkeelt õppides saadud õpikogemus ja omandatud õpioskused toetavad Bvõõrkeele õppimist. Samuti arvestatakse teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste õppeainete kaudu. Võõrkeele kui õppeaine ja suhtlusvahendi omandamine on tegevus, mis nõuab õppijalt pikaajalist pingutust ning aktiivset osalust.

Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeelt võib kasutada vajaduse korral selgituste andmiseks. Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ja lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte.

Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist.

Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamise juurde. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm). Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õppija võime mõista ja luua tekste. Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise) kaudu. Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujuneb suhtluspädevus. Kõigis kooliastmes ja klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse

õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest. Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktilistest põhiprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsele abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest). Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Kõigis kooliastmeis on oluline osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema).

Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Motivatsiooni suurendamiseks on soovitatav aidata leida kirjasõpru ning korraldada õppereise, õpilasvahetusi ja kohtumisi õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega. Kõigis kooliastmeis on oluline õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õppija iga edusammu.

Õppimist toetab kujundav hindamine. Igal õppeperioodil peab õpilane saama tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis. Tunnustama peab ka tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse õppeprotsessis normaalse õppimise osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida. Õpetaja hinnangute kõrval kasutatakse õppes ka enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid, võttes vajaduse korral abiks nt Euroopa keelemapi.

II kooliaste

6.klass.

Õppesisu ja –tegevus

Õppesisu

Kõnearendus-ja lugemisteemad

Mina ja teised: enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, rahvus, sugu, vanus, elukoht) ning välimuse kirjeldus (kasv, kehaehitus, juuste ja silmade värv jmt), enesetunne (nt hea/halb tuju); ühised tegevused sõpradega (mis mulle ja mu sõpradele meeldib teha); viisakusväljendid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda).

Kodu ja lähiümborus: pereliikmete ja lähisugulaste tutvustus (nimi, vanus, sugu) ning iseloomustus (amet, tegevusala, huvid); kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn/maakoht, mõni iseloomustav omadussõna).

Kodukoht Eestis: Eesti riigi nimi, asukoht, pealinn, oma rahvus, keel; linna ja maad iseloomustav põhisisõnavara (maja, park, mets, mägi jmt); aastaegade nimetused ja põhilised

aastaaegade ilma kirjeldavad väljendid (hea/halb ilm, päikseline, vihmane).

Igapäeva elu. Õppimine ja töö: päevakavajärgsed tegevused kodus, koolis (päevaplaan, kellaajad, õppeained, õppevahendid jmt); peamiste söögikordade nimed (hommik, lõuna, õhtu) ja mõned olulisemad söögid-joogid (kohv, tee, võileib, helbed).

Vaba aeg: lihtsamad tegevused ja eelistused (lugemine, muusika kuulamine, rattasõit, lemmiktoit. lemmikloom).

Suhtlusoskused

- 1) tervitamine ja hüvastijätt;
- 2) enda ja oma kaaslaste tutvustamine;
- 3) oma kodust ja koolist, perekonnast, lemmikloomast ja aastaajast rääkimine;
- 4) õnnitlused;
- 5) vanuse, kuupäeva, aastaarvude küsimine ja vastamine.

Keeleteadmised

Kiri ja hääldus. Vene tähestik.

Nimede kirjutamine vene ja eesti keeles, translitereerimisreeglid. Tähemärkide häälikuline tähendus. Sõnarõhk.

Täishäälikute hääldamine eel- ja järelrõhulistest silpides, reduktsioon.

Kaashäälikud. Sisihäälikute hääldamine. Häälikute sarnastumine: helilised/helitud, palataalsed/mittepalataalsed.

Sõnarõhk tegusõna *быть* vormides.

Sõnarõhu muutumine nimisõnade nimetava käände mitmuse vormi moodustamisel.

Nimisõna. Grammatiline sugu: naissoost nimisõnad –*a/-я*-lõpuga; meessoost sõnad, mille lõpus on kaashäälik või –*й* ja –*a/-я* (*папа, дедушка, дядя*); kesksõost sõnad –*o/-e*-lõpuga.

Nimisõnade mitmuse nimetava käände moodustamine (*ы*- ja *и*-lõpulised meessoost ja naissoost sõnad; *a*- ja *я*-lõpulised kesksõost ja meessoost sõnad).

Omadussõna. Omadussõna lõpud ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes (tüve lõpphäälik palataliseerimata/palataliseeritud; küsimused *какой? какая? какое? какие?*).

Omadussõna ühildumine nimisõnaga ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes.

Tegusõna. Tegusõna *быть*: oleviku Ø-vorm; mineviku vormi moodustamine; tuleviku vormid: ainsuse/mitmuse pöördelõpud.

Eitav kõneliik: *Я не играю, Мальчик не играет, Мы не играем* jne).

Tegusõnade pööramine (olevik ja tulevik).

Mineviku vormide moodustamine

Asesõna. Isikulised asesõnad. Isikuliste asesõnade käänamine.

Omastavad asesõnad ainsuses ja mitmuses.

Määrsõna. Lubamine ja keelamine (*можно, нельзя*). Hinnangut väljendavad määrsõnad (*хорошо, плохо*).

Arvsõna. Põhiarvsõnad. Küsimus *сколько лет?* ja vastus (nimisõnaga *год, года/лет*).

Abisõnad. Rinnastavad sidesõnad *и, а, но*.

Lause struktuur. Küsimused *Кто это? Что это?* ja vastused.

Küsimused *Кто это был? Что это было?* ja vastused.

Subjekti ja predikaadi tähistamine (*Я играю, ты играешь, он/она играет, мы играем, вы играете, они играют; Мальчик играет, Дети играют* jne).

Lihtlause: koordineerimine aluse ja öeldise vahel.

Õppetegevus

- 1) kuuldu põhjal pildi joonistamine;
- 2) pildi järgi lausete ütlemine;
- 3) valjusti lugemine;
- 4) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 5) mudeli järgi dialoogi esitamine;
- 6) mudeli järgi kirjutamine (nt õnnitluskaardid);
- 7) dialoogi jutustamine käpiknukkudega;
- 8) tekstist lihtsa faktilise info leidmine;
- 9) sõnamängud;
- 10) paaristöö;
- 11) õpikusõnastiku kasutamine;

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma

lähiümbruse (pere, kodu, kool) kirjeldamiseks;

- 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keele kultuuriruumist;
- 5) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- 6) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi;
- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

6. klassi lõpetaja kuulamisel:

saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest. Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning pöördumisi. Vajab kordamist, osutamist, piltlikustamist vms.

6. klassi lõpetaja lugemisel:

tunneb õpitava keele tähemärke. Tunneb tekstis ära tuttavad nimed, sõnad (sh rahvusvaheliselt kasutatavad) ja fraasid. Loeb sõnu, fraase ja lauseid õpitud sõnavara ulatuses; arusaamist võib toetada pildimaterjal.

6. klassi lõpetaja rääkimisel:

oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust. Saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega; vajab vestluskaaslase abi. Hääldevead võivad põhjustada arusaamatusi. Kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause.

6. klassi lõpetaja kirjutamisel:

tunneb õpitava keele kirjatähti, valdab kirjatehnikat, oskab õpitud fraase ja lauseid ümber kirjutada (ära kiri). Oskab kirjutada isikuandmeid (nt vihiku peale). Koostab lühikesi lauseid õpitud mallide alusel.

Metoodilised soovitused ja muud märkused

Võõrkeele õppimise algetapil hinnatakse põhiliselt positiivset õpitulemust, rõhk on sisulisel tagasisidel, mille käigus tõstetakse esile õpilase edusamme. Õpetaja juhib puudustele tähelepanu taktitundeliselt, osutades võimalustele neist üle saada. Õpilasele tuleb selgitada, et hindamine on õppeprotsessi loomulik osa. Võõrkeele õppimise algetapil hinnatakse põhiliselt kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust.

Eesmärk on, et õpilane õpiks koostöös kaaslaste ja õpetajaga sõnastama seda, mida ta on enda arvates hästi omandanud, mille omandamiseks peab ta veel tööd tegema ja/või milliseid oskusi ta

peaks veel endas arendama. Selleks sobivaid töövorme (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed jmt) on õpilane juba õppinud ja kasutanud I kooliastmes A-võõrkeele õppimisel. Alguses võib enesehinnanguid anda emakeeles, kuid õpetaja peaks õpilast julgustama ka võõrkeelt kasutama. Oluline on, et kõik õpilased saaksid oma mõtted ja arvamuse välja öelda.

Hindamine

Protsessihinne, tunni või kodutöö eest, tunnikontrollid, sõnadetööd, luuletused, dialoogid ja monoloogid. Kolm protsessihinnet moodustab ühe arvestusliku.

III kooliaste

Õppesisu ja -tegevus

7.klass

Õppesisu

Kõnearendus-ja lugemisteemad

Mina ja teised: võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen tugev/nõrk (sama teiste kohta); iseloomu ja välimuse kirjeldav sõnavara.

Kodu ja lähiümbrus: kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; elukoha kirjeldus (maja, tuba jmt); pereliikmete kodused tööd ja tegevused.

Kodukoht Eesti: põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt) ja kultuuritavad (laulu- ja tantsupeod jmt).

Riigid ja nende kultuur: õpitava keele riigi põhilised tähtpäevad ja kombed.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö: tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt); koolitee ja koolipäeva kirjeldus; kooli ja klassi iseloomustav sõnavara, tunniplaan, koolivaheajad; toiduained, tervislik toiduvalik, igapäevane hügieen; tuntumad ametid, nendega seotud tegevused.

Vaba aeg: huvid (sport, filmid, raamatud); erinevad spordialad.

Keeleteadmised

Kiri ja häälendus: sõnarõhu muutumine nimisõnade käänamisel; sõnarõhu muutumine tegusõnade vormides.

Nimisõna: mees- ja naissoost sõnad, mille lõpus on *-ь*;

naissoost sõnad, mille lõpus on *-ия* (nt *Эстония, история, гимназия*); keskssoost sõnad *имя* ja *время*; keskssoost sõnad, mille lõpus on *-ие* (nt *задание*),

üldsoost nimisõnad (nt *сирота, коллега, умница*); käänete nimetused ja küsimused; sageli

kasutatavad käändumatud sõnad (nt *евро, кино, метро, пальто, кофе*);

Родительный: kuuluvuse väljendamine (nt *книга брата, отец Кристины*); eitус нет sõnaga, koha tähistamine (küsimus *откуда?* ja vastus eessõnade *из* ja *с* abil);

Предложный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *где?* ja vastus *в* ja *на* eessõnade abil);

Винительный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *куда?* ja vastus eessõnade *в* ja *на* abil);

otsese tegevuse objekti tähistamine (nt tegusõnadega *видеть, читать, любить*);

Дательный: käändevormide kasutamine eessõnata; tegusõnadega *желать, верить, помогать*;

kuid *желать чего? Р.п.; верить во что? В.п.*;

Творительный käändevormide kasutamine eessõnata.

Omadussõna: omadussõnade käänamine ainsuses sõltuvalt sõna tüvest (tüve lõpuhäälilik palataalne/mittepalataalne).

Tegusõna: I pöördkond (*еть-, ать-, ять-*lõpulised tegusõnad) ja II pöördkond (*ить-*lõpulised tegusõnad);

enesekohased tegusõnad ja nende pöördvormid (nt *интересоваться, находиться*); tegusõnade *просыпаться, причёсываться, заниматься, находиться, мыться, умываться, одеваться, начинаться, кончаться* pööramine;

verbirektsioon (käänete kaupa);

käskiv kõneviis ja selle vormi moodustamine.

Asesõna: asesõnade käänamine.

Määrsõna: määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine.

Arvsõna: järgarvsõnad.

Abisõna: eitussõna *нет* (nt *нет отца, мамы, книги*); eessõnade *в, на, из, с* kasutamise (koha tähistamiseks); eraldusseose väljendamine sidesõnaga *или*.

Lause struktuur: lihtöeldis ja öeldistäide (nimisõna nimetavas käändes, määrsõna, isikuline asesõna);

küsimus *где?* ja vastus (määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine, предложный kääne);

Öeldistäide (nimisõna творительный käändes);

küsimus *куда?* ja vastus (винительный kääne);

küsimus *откуда?* ja vastus (родительный kääne);

küsimused *чей? чья? чьё? чьи?* ja vastused (possesiivsete asesõnade kasutamine, родительный kääne); küsimus *когда? какого года? в каком году?* ja vastused (nädalapäevad, kuud, kellaeg, aasta).

8.klass

Õppesisu

Kõnearendus-ja lugemisteemad

Mina ja teised: kehaosad, kuidas olla terve, kergemad terviseprobleemid (peavalu, palavik jmt); suhted sõprade ja lähikondlastega: nt sõprus- ja armastussuhted ja nendega seonduvad probleemid.

Kodu ja lähiümbrus: koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine.

Kodukoht Eesti: Eesti lühikirjeldus (riigikord, naaberriigid jmt), põhiline sümboolika (lipp, rahvuslill ja, -lind jmt); mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused; linna- ja maaelu kirjeldav sõnavara.

Riigid ja nende kultuur: õpitava keele riigi olulisemad sümbolid; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö: tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt), transpordivahendid; koolivaheajad; sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus, turg, transport jmt) ja helistamine; edasiõppe võimalused (koolitüübid jmt).

Vaba aeg: huvid (filmid, reisimine); kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; meediavahendid (ajakirjandus, raadio, televisioon, Internet) ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud; erinevate reklaamtekstide mõistmine tarbija

seisukohast.

Keelteadmised

Kiri ja hääldus: sõnarõhu muutumine nimisõnade käänamisel; sõnarõhu muutumine tegusõnade vormides.

Nimisõna: mees- ja naissoost sõnad, mille lõpus on –ь;

naissoost sõnad, mille lõpus on –ия (nt *Эстония, история, гимназия*); keskssoost sõnad *имя* ja *время*; keskssoost sõnad, mille lõpus on –ие (nt *задание*),

üldsoost nimisõnad (nt *сирота, коллега, умница*); käänete nimetused ja küsimused; sageli

kasutatavad käändumatud sõnad (nt *евро, кино, метро, пальто, кофе*);

Родительный: kuuluvuse väljendamine (nt *книга брата, отец Кристины*); eitus *нет* sõnaga, koha tähistamine (küsimus *откуда?* ja vastus eessõnade *из* ja *с* abil);

Предложный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *где?* ja vastus *в* ja *на* eessõnade abil);

Винительный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus *куда?* ja vastus eessõnade *в* ja *на* abil);

otsese tegevuse objekti tähistamine (nt tegusõnadega *видеть, читать, любить*);

Дательный: käändevormide kasutamine eessõnata; tegusõnadega *желать, верить, помогать*;

kuid *желать чего? Р.п.; верить во что? В.п.*;

Творительный käändevormide kasutamine eessõnata.

Omadussõna: omadussõnade käänamine ainsuses ja mitmuses sõltuvalt sõna tüvest (tüve lõpuhäälik palataalne/mittepalataalne);

Omadussõna võrdlusastmete moodustamine.

Tegusõna:

enesekohased tegusõnad ja nende pöördvormid (nt *лечиться, вылечиться*); tegusõnade *лечить, вылечить, болеть, жаловаться* rööramine;

verbirektsioon (käänete *каупа*).

Määrsõna: määrsõnade moodustamine omadussõnadest.

Abisõna: eitussõna *нет* (nt *нет отца, мамы, книги*); eessõnade *в, на, из, с* kasutamise (koha tähistamiseks).

Lause struktuur: lihtõeldis ja õeldistäide (nimisõna nimetavas käändes, määrsõna, isikuline asesõna);

küsimus *где?* ja vastus (määrsõnade *здесь, тут, там* kasutamine, предложный kääne);

Õeldistäide (nimisõna творительный käändes);

küsimus *куда?* ja vastus (винительный kääne);

küsimus *откуда?* ja vastus (родительный kääne);

küsimused *чей? чья? чьё? чьи?* ja vastused (possesiivsete asesõnade kasutamine, родительный kääne).

9.klass

Õppesisu

Kõnearendus-ja lugemisteemad

Mina ja teised: iseloomu ja välimuse kirjeldav sõnavara; kuidas olla terve, terviseprobleemid; suhted sõprade ja lähikondlastega: nt sõprus- ja armastussuhted ja nendega seonduvad probleemid.

Kodu ja lähiümbus: kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); kodukoha vaatamisväärsused, pereliikmete kodused tööd ja tegevused.

Kodukoht Eesti: Eesti lühikirjeldus (riigikord, naaberriigid jmt), mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused; ilmastikunähtused; käitumine ja tegevused looduses eri aastaegadel; loodusrikkused (mets, puhas õhk, vesi, loomad jmt) ja nende hoidmine linnas ja maal (prügiliigid, materjalid, taaskasutamise võimalused jmt).

Riigid ja nende kultuur: õpitava keele riigi mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt). Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö: tee küsimine ja juhatamine, transpordivahendid; koolitee ja koolipäeva kirjeldus; kooli ja klassi iseloomustav sõnavara, tunniplaan, koolivaheajad; toiduained, tervislik toiduvalik, igapäevane hügieen; sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus, turg, transport jmt) ja helistamine; tuntumad ametid, nendega seotud tegevused, edasiõppe võimalused (koolitüübid jmt).

Vaba aeg: huvid (sport, filmid, raamatud, kollektioneerimine, reisimine); erinevad vaba aja veetmise viisid (üksi, sõprade, pereliikmetega jmt), eelistuste põhjendamine; erinevad spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; erinevate kultuuride eripära mõistmine ja

kooseksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (ajakirjandus, raadio, televisioon, Internet) ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud; erinevate reklaamtekstide mõistmine tarbija seisukohast.

Keeleteadmised

Kiri ja häälendus: sõnarõhu muutumine nimisõnade käänamisel; sõnarõhu muutumine tegusõnade vormides.

Nimisõna: mees- ja naissoost sõnad, kesksõst sõnad; käänete nimetused ja küsimused.

Omadussõna: omadussõnade käänamine ainsuses ja mitmuses.

Tegusõna:

teigusõnade *мочь, хотеть, быть должным* pööramine;

käskiv kõneviis ja selle vormi moodustamine; liikumist väljendavad tegusõnad eesliidetega ja ilma; tegusõna aspektipaarid; tegusõna mineviku, oleviku, lihttuleviku vormid.

Asesõna: küsivate ja eitavate asesõnade käänamine.

Määrsõna: küsivad ja eitavad määrsõnad.

Abisõna: eessõnade *в, на, из, с, у, около, без, от, до, для, после, вокруг, напротив, недалеко от, во время, посередине* kasutamine.

Lause struktuur: lihtõeldis ja õeldistäide (nimisõna nimetavas käändes, määrsõna, isikuline asesõna).

III kooliaste

Õppetegevus

- 1) sõnavarajarjutused;
- 2) grammatikajarjutused;
- 3) tunnikontrollid;
- 4) arvestustööd;
- 5) aktiivne kuulamine;
- 6) küsimuste koostamine ja nendele vastamine;
- 7) rühmatöö ja paaritöö;
- 8) eri liiki autentsete eakohaste tekstide (sh meediatekstide) kuulamine ja lugemine; adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine; ümberjutustuste koostamine;

- 9) mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad);
- 10) loovtööd (nt luuletused, isiklikud kirjad, kuulutused, lühiülevaated, kokkuvõtted lühikirjand);
- 11) projektitööd (nt seinalehe koostamine);
- 12) rolli- ja suhtlusmängud (nt „Alias”);
- 13) lühiettekanded (nt pildikirjeldus, hobide tutvustamine, projektitööde kokkuvõtted);
- 14) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest allikatest (nt teatmeteosed, Internet);
- 15) sõnaraamatu kasutamine;
- 16) keelekeskkonna õppeülesanded (nt liikumine juhiste järgi, õpitava võõrkeele kodumaal toodetud kaubad poes, autod linnas, firmanimetused).

Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- 2) saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 3) mõistab õpitud temaatika piirides olulist;
- 4) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 5) hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;
- 6) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- 7) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid.

Põhikooli lõpetaja kuulamisel:

suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot. Saab aru olmesfääris kuulnud üldkeelse suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis). Vajab sageli kuuldu täpsustamist.

Põhikooli lõpetaja lugemisel:

loeb lihtsaid tavatekste (nt reklaamid, menüüd, ajakavad, ohuhoiatused) tuttavatel teemadel ja

saab aru neis sisalduvast infost. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel.

Põhikooli lõpetaja rääkimisel:

oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest. Tuleb toime olmesfääris suhtlemisega. Oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi. Suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavatel teemal, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu. Kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldusvigu ja sõnade otsimist.

Põhikooli lõpetaja kirjutamisel:

oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesi oma kogemustest ja ümbritsevast. Koostab lihtsaid isiklikke kirju. Oskab kasutada sidesõnu *aga, sest, et* jt. Rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).

Grammatika korrektsus

Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.

Metoodilised soovitused ja muud märkused

III kooliastmes iseloomustab õpilast mõnevõrra suurem iseseisvus kui II kooliastmes.

Erinevus on selles, et õpilane hakkab teadlikult oma õpioskusi arendama:

valib ja kasutab talle sobivaid õpistrateegiaid, ehkki vajab veel õpetaja suunamist.

Kooliastme lõpus saab enamik õpilasi pikemaajaliste õpitegevustega hakkama ka õpetaja abita.

Oluline on, et õpilased ise saaksid teha valikuid (nt teemade, töömeetodite ja töö lõpptulemuste esitamise viis), anda hinnanguid ja võtta vastutust.

Hindamine

Õpilasele tuleb selgitada, et hindamine on õppeprotsessi loomulik osa. III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet. Ülesande eesmärgi järgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust).

Mahukaid kompleksseid töid soovitatakse teha mitte rohkem kui kord veerandis.

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärgid ning annab oma teadmistele ning oskustele hinnangu. Koos kaasõpilastega leiab õpilane, mis on hästi omandatud ja mille omandamiseks

peab veel tööd tegema. Soovitatav on kasutada ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi (nt projektitööd, iseseisev lugemine).

Töid, mis sisaldavad kõigi osaoskuste kontrolli, on soovitatav III kooliastmes teha mitte rohkem kui 4 õppeaastas.